

AURA
- elävän virran kunta

KONSERNIOHJE

Hyväksytty:
Voimaantulo:

kunnanvaltuusto 16.11.2009
1.1.2010

AURAN KUNNAN KONSERNIOHJE

SISÄLLYSLUETTELO

1	KUNNAN OMISTAJAPOLITIikka	1
2.	KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE	1
3.	SOVELTAMISALA	1
4.	KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN	2
5.	KONSERNIOHJEEN SITOVUUS	2
6.	KUNNAN TOIMIELINTEN TOIMIVALLANJAKO	3
7.	ESTEELLISYYS	4
8.	KONSERNIRAPORTOINTI	4
8.1.	Raportoinnin sisältö ja rajoitukset	4
8.1.1.	Toiminnan ja talouden suunnittelu sekä ohjaus	4
8.1.2.	Kirjanpito-, tilinpäätös- ja konsernitilinpäätösperiaatteet	4
8.1.3.	Toiminnan ja talouden raportointi	5
9.	KESKITETYT KONSERNITOIMINNOT	5
9.1.	Keskitetyn toiminnan järjestäminen ja ohjeistus	5
9.2.	Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet	6
9.2.1.	Konsernin sisäiset hankinnat	6
9.2.2.	Hankintayhteistyö	6
9.3.	Rahoitusta, sijoituksia ja takausten antamista koskevat ohjeet	6
9.3.1.	Maksuliikenne ja rahoitus	6
9.3.2.	Sijoitustoiminta	6
9.3.3.	Takauksen ja vakuuden antaminen	7
9.4.	Riskienhallinta	7
9.5.	Henkilöstöpolitiikka	7
10.	KUNTAKONSERNIN TARKASTUS JA VALVONTA	7
10.1.	Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta	7
10.2.	Emoyhteisön konsernivalvonta	8
10.3.	Tytäryhteisön toiminnan seurannassa käytettävät mittarit ja tunnusluvut	8
10.4.	Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät	8
11.	TYTÄRYHTEISÖJEN NEUVOTTELUVELVOITTEET JA KUNNAN EDUSTAJIEN OHJEISTAMINEN	8
12.	KONSERNIA KOSKEVISTA ASIOISTA TIEDOTTAMINEN	9
13.	KONSERNIOHJEEN VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSET	9

1. KUNNAN OMISTAJAPOLITIikka

Kunnan omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kunnan pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kunnan pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon suunnitelmallisuus, pitkäjänteisyys ja pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikalla ohjataan pysyvien vastaavien (käyttöomaisuuden) ja pitkäaikaisten pääomasijoitusten hankintaa, hoitoa ja luovutusta koskevaa päätöksentekoa kunnassa.

Omistajapolitiikassa määritetään kunnan strategisesti tärkeät omistukset, asetetaan sitoutuneen pääoman tuottotavoitteet ja muut tavoitteet, määritellään vastuut omaisuuden käytössä ja omistukseen liittyvässä raportoinnissa.

2. KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeen tavoitteena on, että kunnan tytär- ja osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät ja muut kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt toteuttavat valtuuston hyväksymiä ja asettamia tavoitteita.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Kuntakonserni muodostuu kirjanpitolain mukaisesta konsernista, joka muodostuu:

- emoyhteisöstä
- tytäryhteisöistä, joita ovat sellaiset osakeyhtiöt, kiinteistöyhtiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt ja säätiöt, joissa Auran kunnalla yksin tai yhdessä tytäryhteisönsä kanssa on määräämisvalta
- osakkuusyhteisöistä eli yhtiöistä, joissa kunnalla on 20–50 prosentin omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden ja osuuksien tuomasta äänimäärästä, tai joissa kunnalla on rahoitusosuutensa kautta huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa
- kuntayhtymistä

3. SOVELTAMISALA

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä ja näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta:

Auran kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

Kiinteistö Oy Horsmanhaka
Kiinteistö Oy Auran Vuokra-Asunnot

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyhteisyyttä.

Auran kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

As Oy Halavanpuisto
Kiinteistö Oy Tuulenportti
Kiinteistö Oy Auran Kellosepäntie
Kiinteistö Oy Auran Lahnaojanhaka
Kiinteistö Oy Tuulenhaka
Kiinteistö Oy Auran Tuulenpuisto

Auran kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Loimaan koulutuskuntayhtymä
Pöytyän kansanterveystyön kuntayhtymä
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Tätä ohjetta sovelletaan kulloinkin konserniin kuuluviin yhteisöihin. Luettelo yhteisöistä päivitetään talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä vuosittain.

4. KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään myös kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden tytäryhteisöjen vastaavissa toimielimissä.

5. KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Kuntakonsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnanjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

6. KUNNAN TOIMIELINTEN TOIMIVALLANJAKO

Kunnanvaltuusto

- määrittelee kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyy konsernitalinpäätöksen
- nimeää kunnan edustajat kuntayhtymien valtuustoihin/yhtymäkokouksiin

Konsernijohto

- konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa tai muita johtosäännössä määrättyjä viranomaisia
- konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanhallitus

- ohjaa kuntakonsernia antamalla tarvittaessa toimintaohjeita ja konserniohjetta yksityiskohtaisempia ohjeita
- nimeää kunnan edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin ellei hallintosäännössä ole toisin määrätty ja antaa näille tarvittaessa ohjeita kunnan edustajien nimeämisestä hallituksiin; kunnan edustajilta edellytetään tehtävään soveltuvaa osaamista
- antaa ohjeet kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan ja valvonnan järjestämistä sekä ohjeiden noudattamista ja tekee tarvittaessa kehittämis- ja toimenpide-ehdotuksia
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä

Kunnanjohtaja

- johtaa kunnanhallituksen alaisena konsernipolitiikkaa
- vastaa konserniohjeen mukaan kunnanjohtajalle kuuluvista tehtävistä
- seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle
- seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle ja yhteisölle

Toimialajohtaja

- seuraa toimialallaan kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa konsernijohtolle

- seuraa toimialallaan kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämiseksi konsernijohdolle
- seuraa sisäisen valvonnan toteutumista toimialansa tytäryhteisöissä

Kunnan edustajat

- toimivat tytäryhteisöjen hallintoelimissä siten, että valtuuston yhteisöille asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- vastaavat toimialaansa kuuluvien tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekevät tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia sekä raportoivat tarvittaessa konsernijohdolle

Tarkastuslautakunta

- tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kuntakonsernia koskevien tavoitteiden asettelua

Tilintarkastaja

- tarkastajaa konsernitilinpäätöksen, joka sisältää: konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman, liitetiedot
- antaa lausunnon siitä, onko konsernivalvonta asianmukaisesti järjestetty

7. ESTEELLISYYS

Kuntalain ja hallintolain esteellisyyttä koskevat säännökset otetaan huomioon kunnan edustajia tytäryhteisöjen hallintoelimiin valittaessa. Käsiteltäessä kunnallisen liikelaitoksen, kuntakonserniin kuuluvan yhteisön tai säätiön asiaa kunnan hallinnossa, on kunnan luottamushenkilö, viranhaltija tai työntekijä esteellinen, vain mikäli kunnan ja yhteisön edut ovat ristiriidassa keskenään tai asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn.

8. KONSERNIRAPORTOINTI

Raportoinnin sisältö ja rajoitukset

Toiminnan ja talouden suunnittelu sekä ohjaus

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tytäryhteisöt neuvottelevat kunnanjohtajan kanssa liikesalaisuuksien piiriin kuuluvista asioista.

Kirjanpito-, tilinpäätös- ja konsernitilinpäätösperiaatteet

Konserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kuntalain ja kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita sekä määräyksiä. Konsernitilinpäätökseen kuuluvat konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma sekä tarvittavat liitteet.

Tytäryhteisöillä on oltava kalenterivuotta vastaava tilikausi. Erityisestä syystä kunnanhallitus voi hyväksyä poikkeavan tilikauden tilapäiseksi käytännöksi.

Kunnanhallitus antaa yksittäiset ohjeet konsernitilinpäätöstä varten annettavien tietojen sisällöstä, muodosta ja aikatauluista tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille vuosittain ennen tilikauden päättymistä. Tietoja pyydetään lisäksi kuntayhtymiltä.

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätös on laadittava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä eli tilivuotta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Toiminnan ja talouden raportointi

Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (KuntaL 70 §). Konsernitilinpäätöksestä säädetään kuntalaissa, kirjanpitolaissa ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeissa.

Yhteisöt, joilta tytäryhteisöjen lisäksi tarvitaan tietoja konsernitilinpäätöksen laatimiseksi, ovat kuntayhtymät, osakkuusyhteisöt ja yhteisöt, joissa kunnalla on merkittävä omistusosuus.

Konsernin tilikausi on kalenterivuosi. Poistojen laskennassa noudatetaan soveltuvin osin kunnanvaltuuston hyväksymiä suunnitelmajoistojen perusteita.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa tilinpäätöstiedot Auran kunnalle tilikautta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Tiedot toimitetaan kunnanviraston hallintotoimiston kirjanpitoyksikköön. Hallintotoimisto voi antaa tarkempia ohjeita konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Osavuosisikatsaukset annetaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Ne laaditaan kunnanhallituksen antamien ohjeiden ja määräämien aikataulujen mukaisesti.

Tytäryhteisöjen on toimitettava tilinpäätöksen yhteydessä seuraavat raportit:

- talousarvion toteutuminen tuloslaskelman muodossa
- selvitys rahoitusasemasta/sijoitustoiminnasta
- selvitys vuosituloitteen toteutumisesta ja toteutusvaiheesta
- selvitys lähiajan merkittävimmistä toiminnallisista ja taloudellisista tapahtumista

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säännösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtolle. Tytäryhtiön on annettava konsernijohtoon pyynnöstä tarvittaessa muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

Konsernitilinpäätöksen tarkoituksena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin Auran kunnalla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuita.

9. KESKITETYT KONSERNITOIMINNOT

Keskitetyn toiminnan järjestäminen ja ohjeistus

Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniin kuuluville yhteisöille. Konsernipalveluissa on otettava huomioon

kohdassa 9.2. mainitut hankintalainsäädännön asettamat reunaehdot ja rajaukset. Tytäryhteisön on selvitettävä konsernijohtoon kanssa etukäteen konsernipalvelujen käyttö.

Keskitettyjä toimintoja voivat olla mm. maksuliikenne, riskien hallinta, vakuutusten kilpailutus, tilintarkastuksen ja sisäisen valvonnan järjestäminen, vieraan pääoman hallinta sekä tukipalvelut.

Päätös keskitettyjen toimintojen käyttämisestä tehdään erikseen kussakin tytäryhteisössä konsernijohtoon ohjeistuksen mukaisesti.

Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet

Konsernin sisäiset hankinnat

Hankintalainsäädännön mukainen hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus koskee kunnan tytäryhteisöjä. Konsernin sisäisiä hankintoja suunniteltaessa hankintalainsäädännön määräykset on otettava huomioon. Tarkemmat ohjeet sisältyvät kunnan hankintaohjeisiin.

Hankintayhteistyö

Tytäryhteisöjen on selvitettävä hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista. Päätös hankintayhteistyöhön osallistumisesta tehdään erikseen kussakin tytäryhteisössä kuntaemion ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä.

Kunnan hankintaohjeissa annetaan yksityiskohtaisemmat määräykset hankintojen menettelytavoista, yhteishankinnoista ja hankintavaltuuksista.

Hankintalainsäädäntö koskee vain hankintoja. Merkittävien pysyviin vastaaviin (käyttöomaisuuteen) kuuluvien hyödykkeiden ja -arvopapereiden luovutuksista on neuvoteltava kunnanjohtajan kanssa.

Rahoitusta, sijoituksia ja takausten antamista koskevat ohjeet

9.3.1. Maksuliikenne ja rahoitus

Konsernitasolla pyritään yhteisöjen yhteistyöllä parhaaseen mahdolliseen tulokseen ja taloudelliseen hyötyyn.

Tytäryhteisöillä on velvollisuus hyvissä ajoin aloittaa neuvottelu kunnanjohtajan kanssa rahoitus-, kassavirta-, otto- ja antolainauksia varten. Sopimusajat, tiliehdot tms. saatetaan emoyhtiön kanssa yhdenmukaisiksi ja kilpailukykyisiksi kaikissa tytäryhteisöissä. Tytäryhteisöt järjestävät rahoituksensa yhteistyössä kunnan kanssa.

9.3.2. Sijoitustoiminta

Kunnan kannalta merkittävien tytäryhteisöjen on järjestettävä sijoitustoimintansa yhteistyössä kunnan kanssa. Tytäryhteisöjen on noudatettava konsernijohtoon antamia ohjeita sijoitustoiminnan järjestämisestä. Sijoitusten onnistumisesta vastaa ensisijaisesti tytäryhteisön päätösvaltainen toimielin.

9.3.3. Takauksen ja vakuuden antaminen

Takauksista päättäminen kuuluu kunnanvaltuuston toimivaltaan.

Kunta voi taata tytär- tai osakkuusyhteisöjen ottolainoja, mikäli se alentaa lainakustannuksia tai tytäryhteisöllä ei ole muita vakuuksia. Kunta vaatii takaukseen pääsääntöisesti vastavakuuden ja/tai takausprovision. Kunnanhallituksella on perustellusta syystä toimivalta olla vaatimatta vastavakuutta.

Tytäryhteisö ei ilman konsernijohdon lupaa voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena.

9.4. Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa yhtiön valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistelemaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan. Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla voidaan saavuttaa haluttu kokonaisriskin taso verrattuna yhtiön riskinotto-kykyyn niin, että yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ei vaarannu.

Kuntakonsernissa noudatetaan kunnan ja tytäryhteisöjen kesken yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Tytäryhteisöjen on neuvoteltava riittävän ajoissa kunnanjohtajan kanssa riskianalyysiin ja riskien vakuuttamiseen liittyvistä asioista.

9.5. Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöjen on noudatettava toiminnassaan soveltuvin osin kunnan henkilöstöpolitiikan ja henkilöstöstrategian periaatteita. Etenkin harkinnanvaraisten työsuhteen etujen myöntämisessä yhteisöt pyrkivät noudattamaan kunnan käytäntöä. Tällaisia etuja ovat esimerkiksi harkinnanvaraiset palkkaedut ja harkinnanvarainen työvapaa sekä työntekijän oikeus henkilöstökoulutukseen, luontoissuorituksiin ja lisäeläke-etuihin.

Henkilöstön hankinnassa tulee yhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Tytäryhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työntajayhteisöön, ellei toiminnan laatu ja tytäryhtiön etu muuta edellytä.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin, kun se on kunnan edun mukaista eikä tytäryhteisön etu muuta edellytä.

10. KUNTAKONSERNIN TARKASTUS JA VALVONTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhteisön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan

10.1. Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta

Tytäryhteisön sisäinen valvonta järjestetään kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan/toimivan johdon vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee hyväksyä yhtiölle sisäisen valvonnan ohjeet ja pitää ne ajan tasalla. Yhteisöjen hallituksen on valvottava sisäisen valvonnan toteutumista ja ohjeiden noudattamista. Tytäryhteisön hallituksen tulee tarvittaessa hyväksyä myös yhteisön erillinen hallinnoinnin ohje (corporate governance–yhtiöiden hallinnoinnin kehittäminen).

10.2. Emoyhteisön konsernivalvonta

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kunnassa vastaa kunnanhallitus ja sen valvontavastuu on kunnanjohtajalla ja toteuttamisvastuu tilivelvollisilla. Kunnanjohtajalla tai hänen nimeämällään edustajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin ja käyttää niissä puheoikeutta. Tytäryhtiöiden yhtiöjärjestyksiin tulee sisällyttää tämän mahdollistava määräys.

Toimialajohtajat vastaavat omalla toimialallaan valvonnan toteuttamisen organisoinnista ja siitä, että sisäisen valvonnan menetelmät ovat käytössä ja sisältyvät päivittäisiin toimintarutiineihin.

10.3. Tytäryhteisön toiminnan seurannassa käytettävät mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut ja mittarit, joilla tytäryhteisöjen toiminnan kannattavuutta, vaikuttavuutta ja talouden tilaa kuntakonsernissa arvioidaan ja määritellään vuosittain talousarvion tavoiteasetannan yhteydessä ottaen huomioon kunkin tytäryhteisön toiminnan erityispiirteet.

10.4. Tytäryhteisöjen tilintarkastus

Kuntalain 72 §:n mukaan valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamiseksi yhden tai useamman tilintarkastajan. Tilintarkastajan tulee olla JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö. Osakeyhtiön tilintarkastuksesta on voimassa, mitä osakeyhtiölaissa ja tilintarkastuslaissa säädetään. Tilintarkastajan valitsee yhtiökokous.

Kuntalain 74 §:n tarkoittamalla tilintarkastajalla on oikeus tarkistaa yhteisön toimintaa ja tavoitteiden toteutumista haluamassaan laajuudessa. Yhteisö antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa.

Kunnan vastuullinen JHTT-yhteisö valitaan pääsääntöisesti myös tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi. Tilintarkastajan valinnasta päättää kuitenkin ao. tytäryhteisön toimielin.

11. TYTÄRYHTEISÖJEN NEUVOTTELUVELVOITTEET JA KUNNAN EDUSTAJIEN OHJEISTAMINEN

Kuntakonserniin kuuluvan yhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvítettävä konsernijohtoon kannanotto asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kunnan toimintaan ja taloudelliseen vastuuseen.

Tytäryhteisön johdon tulee toimia huolellisesti ja yhteisön edun mukaisesti. Lopullinen päätösvalta ja vastuu erillisistä kannanottoa koskevassa asiassa on aina yhteisön omalla päätöksentekovelvollisuudella, vaikka konsernijohtoon kannanotto päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Yhteisön hallituksen on hankittava konsernijohtoon kannanotto seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhtiön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti ole annettu yhtiön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen tai epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteellisesti ja taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhtiön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen

12. KONSERNIA KOSKEVISTA ASIOISTA TIEDOTTAMINEN

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnan sille antamaa tehtävää. Yhteisön on annettava tiedotusta varten kunnan keskushallintoon tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaavat yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja/toimiva johto sekä kunnan puolesta kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

13. KONSERNIOHJEEN VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSET

Konserniohje tulee voimaan 1.1.2010.

Konserniohjeet on hyväksyttävä viivytyksettä jokaisen Auran kunnan tytäryhteisön yhtiökokouksessa, jonka jälkeen ne sitovat tytäryhteisöä.

Kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt voivat päättää noudattaa näitä ohjeita soveltuvin osin kuitenkin niin, että nämä ohjeet sitovat ao. yhteisön toimielimissä Auran kuntaa edustavia henkilöitä.